

**College financieel toezicht
Bonaire, Sint Eustatius en
Saba**

Aan
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire
T.a.v. de heer Winklaar

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081
Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten
Convent Building 26
Frontstreet, P.O. Box 686
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331
Telefax (+1721) 5430379

Contactpersoon

Thijs Slippens

Datum

20 februari 2014

Ons kenmerk

Cft 201400025

Pagina

1/5

Telefoonnummer

+5999 461 9081

E-mail

info@cft.an

Uw kenmerk

Bijlagen

E-mail info@cft.an
Internet www.cft.an

Onderwerp

Reactie vierde uitvoeringsrapportage 2013; terugkoppeling n.a.v. actiepunten financieel beheer

Geachte heer Winklaar,

Medio januari hadden wij een plezierig kennismakingsgesprek, waarbij tal van actuele onderwerpen de revue zijn gepasseerd. Ik heb u beloofd om na afloop van een aantal ambtelijke vervolggesprekken bij u terug te komen en tevens afspraken te maken over de wijze waarop het financieel beheer in de komende periode wordt verbeterd. In deze terugkoppeling bericht ik u tevens over de bevindingen van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) ten aanzien van de onlangs ingediende concept vierde uitvoeringsrapportage van 2013.

Kennismakingsbezoek

Op 17 januari jl. hebben wij, vlak na uw benoeming, met elkaar kennism gemaakt. Wij hebben daarbij gesproken over de fors afgenomen liquiditeit eind 2013. Daarnaast bleek uit constatering van het Cft gedurende het afgelopen jaar én uit de managementletter van de accountant bij de jaarrekening 2012 dat het financieel beheer de nodige verbeteringen behoeft. Artikel 34 lid 4 van de Wet Financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES) geeft het Cft de mogelijkheid om met het bestuurscollege afspraken te maken ter verbetering van het financieel beheer, het materieel beheer en de daarvoor bij te houden administraties. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) kan over die onderwerpen aan het bestuurscollege een aanwijzing geven. Ik heb van u begrepen dat het bestuurscollege een aanwijzing wenst te voorkomen. U gaf aan zich te kunnen vinden in genoemde constatering en hebt toegezegd er alles aan te zullen doen de verbeteringen van het financieel beheer op korte termijn in gang te zetten en in het verlengde daarvan de financiële positie van Bonaire te stabiliseren.

U gaf aan dat met de accountant inmiddels afspraken waren gepland om de aanvullende opdracht aan hen inzake het opleveren van een maandelijks format voor een rapportage en de overige verbeteringen financieel beheer door te spreken, waaronder het professionaliseren van de afdeling Financiën. Een aantal medewerkers van het secretariaat van het Cft heeft deelgenomen aan deze overleggen en u reeds een aantal keren daarover teruggekoppeld.

Stand van zaken bespreekpunten

In ons overleg heeft het Cft drie onderwerpen naar voren gebracht. Ten eerste de eind 2013 sterk teruglopende liquiditeit, zonder dat daar op dat moment een afdoende verklaring voor kon worden gegeven. In het verlengde daarvan heb ik mijn zorgen geuit over de mogelijke verdere achteruitgang van de liquiditeitspositie gedurende het jaar 2014. Ten tweede heb ik u aangegeven dat de wettelijk verplichte kwartaalrapportages aan de minister BZK vanaf 2014 meer financiële informatie dienen te bevatten dan alleen een overzicht van de baten en lasten. Inzicht in de totale investeringsagenda en de balansmutaties zijn van belang om een totaalbeeld van de financiële positie te verkrijgen. Ten derde is het financieel beheer besproken en de uitdaging waar uw openbaar lichaam voor staat, namelijk het met beperkte capaciteit realiseren van de openstaande verbeterpunten. Hieronder staan genoemde punten meer in detail beschreven.

Liquiditeit

Eind 2013 was sprake van een snelle achteruitgang in liquiditeit. Bonaire is het jaar 2013 begonnen met een liquiditeitsstand van USD 13,8 mln. Halverwege het jaar was daar nog circa USD 12 mln van over. Op 31 december 2013 bedroeg de liquiditeitspositie nog 'slechts' USD 5,2 mln. Het vermoeden bestond dat de uitgaven vooral verband hielden met het uitvoeren van de investeringsagenda van Bonaire. Inmiddels is uit de besprekingen duidelijk geworden dat dat vermoeden kan worden bevestigd. De forse uitgaven betreffen voornamelijk investeringen, waarvan enkele oude voornemens. Bonaire heeft hiervoor in de loop der jaren een aantal door Nederland ter beschikking gestelde bijzondere uitkeringen opgespaard. Tegelijkertijd ondervindt Bonaire problemen met de invordering van belastingen en de afdracht van de Belastingdienst Caribisch Nederland (B/CN). De liquiditeitspositie lijkt zich momenteel te stabiliseren rond USD 5 mln.

Om het risico van een verdere afname van de liquiditeitspositie in 2014 te verminderen heb ik in mijn gesprek met u aangegeven dat het Cft op maandbasis over de actuele met uw openbaar lichaam afgestemde liquiditeitsgegevens wenst te beschikken. Deze afspraak is inmiddels met uw ambtenaren gemaakt. De afdeling Financiën zal in overleg met het secretariaat van het Cft na afloop van elke maand de uitgaven en ontvangsten in kaart brengen, zodat op basis hiervan de afdeling Financiën een actuele liquiditeitsprognose af kan geven. De liquiditeitsprognose laat per maand zien of er wordt ingeteerd op de liquiditeitsstand, dan wel of de liquiditeitspositie verbetert. Uit de meest recente prognose, gebaseerd op de cijfers tot en met januari 2014, blijkt dat Bonaire voorsnog in alle maanden van 2014 een positieve liquiditeitsstand verwacht.

De eerste bijeenkomst met het secretariaat van het Cft ter bespreking en actualisering van de prognose staat gepland voor maandag 24 februari a.s. Afgesproken is dat u van deze bijeenkomst een mondelinge terugkoppeling ontvangt.

Rapportages 2014

Om gedurende het jaar 2014 een actueel beeld van de algehele financiële positie te hebben zal er tijdens de uitvoeringsrapportages aan de minister van BZK meer financiële informatie opgeleverd moeten worden dan tot nu toe het geval is. Door het Cft zal per kwartaal aanvullende informatie worden verlangd inzake de investeringsagenda (inclusief wijze van financiering), de stand van zaken van reserves en voorzieningen, de stand van zaken van de meest risicovolle verplichtingen (en daarmee de resterende vrije ruimte) en het kasstroomoverzicht (om aansluiting tussen het resultaat op basis van baten/lasten en mutaties in liquiditeiten inzichtelijk te maken). U gaf in ons overleg al aan hier zelf ook behoefte aan te hebben, de accountant is daarom verzocht een format voor een maandrapportage op te stellen dat in deze behoefte voorziet. In de overleggen de afgelopen weken met de accountant en uw afdeling Financiën zijn de bewuste rapportages inmiddels doorgesproken en is overeenstemming bereikt over het format waarin zal worden gerapporteerd. Om informatie niet dubbel op te vragen is besloten om de cumulatieve maandrapportages leidend te laten zijn en waar nodig aanvullende informatie over baten/lasten, personeel en stand van zaken van het financieel beheer op te vragen.

Verbeteringen financieel beheer

Het financieel beheer op Bonaire dient op een fors aantal punten te worden verbeterd getuige de door het Cft geconstateerde tekortkomingen gedurende het jaar 2013 en de onlangs verschenen managementletter van de accountant bij de jaarrekening 2012. Met u heb ik afgesproken dat ik ten tijde van de eerstvolgende Collegereis in mei verwacht dat er vorderingen zijn gemaakt op dit punt. U gaf aan dit punt van zorg met het Cft te delen en alles in het werk te zullen stellen op korte termijn om met een uitgewerkt (meerjarig) plan van aanpak te komen dat zal moeten leiden tot het terugbrengen van de geconstateerde knelpunten. Zo werkt de SOAB, naast het opzetten van (en de begeleiding bij) de eerder genoemde maandrapportages, momenteel het vraagstuk rondom de reorganisatie en professionaliseringsslag van de afdeling Financiën uit. De afgelopen weken na ons bezoek aan u is het verbeterplan financieel beheer intensief met de accountant en uw afdeling Financiën doorgesproken. Dit heeft geleid tot een plan van aanpak waarbij de knelpunten in de tijd zijn uitgezet, voorzien van een prioritering en van een aanpak hoe deze punten op te kunnen lossen. De knelpunten komen voort uit het accountantsrapport bij de jaarrekening over het jaar 2012 en de daarbij behorende managementletter van de accountant. Het betreffen bevindingen op het terrein van de inrichting van de administratieve organisatie en interne controle en bij een aantal processen bij het openbaar lichaam, zoals bijvoorbeeld de incasso van vorderingen en het realiseren van een aantal (belasting)opbrengsten. Tevens staan in het verbeterplan de nog niet gerealiseerde en daarmee doorgeschoven financieel beheer verbeterpunten van vorig jaar opgenomen zoals die met het Cft overeen waren gekomen.

Hoewel het Cft tevreden is met het feit dat de SOAB uw organisatie intensief bijstaat bij het ingezette verandertraject wens ik te benadrukken dat Bonaire vooral zelf aan de slag moet. Het kan immers niet de bedoeling zijn dat de SOAB, of een andere externe adviseur, blijvend het werk van uw ambtenaren overneemt. Er zal daarom ook veel aandacht moeten worden besteed aan het overbrengen van de noodzakelijke kennis, zodat uw organisatie op korte termijn in staat is zelfstandig het financieel beheer verder te ontwikkelen.

Ik heb er vertrouwen in dat tijdens het eerstvolgende bezoek van het Cft in mei de eerste zogenaamde quick wins zijn gerealiseerd en dat voortvarend wordt gewerkt aan het oplossen van de middenlange en lange termijn verbeterpunten. Dit alles met het oog op het in de toekomst verkrijgen van een goedkeurende accountantsverklaring.

Vierde uitvoeringsrapportage 2013

Uit de eind januari ontvangen conceptversie van de vierde uitvoeringsrapportage over 2013 blijken de geconstateerde problemen inzake het financieel beheer. Helaas ontbreekt een toelichting op de cijfers, waardoor het Cft niet in staat is deze cijfers te kunnen duiden. Tevens constateert het Cft dat baten en ontvangsten soms door elkaar worden gehaald. In het traject naar het opmaken van de jaarrekening over 2013 vinden in deze periode nog boekingen plaats, waardoor de cijfers –zelfs al zouden die juist zijn- op dit moment nog niet volledig zijn. Als gevolg van dit feit, gecombineerd met het in gang gezette verandertraject financieel beheer, adviseer ik u alles in het werk te stellen om met ingang van 2014 volledige en juiste maand- en kwartaalrapportages op te leveren. Gezien de daartoe te verrichten werkzaamheden verwacht ik van u geen bijgestelde vierde uitvoeringsrapportage over het laatste kwartaal van 2013.

Tenslotte wil ik ingaan op de belastingsontvangsten en de problemen die er zijn met betrekking tot de B/CN. Uit de vierde rapportage blijkt dat belastingopbrengsten achterblijven bij de verwachtingen. Uit de gesprekken met het secretariaat van het Cft blijkt dat dit vooral verband houdt met de erfpacht en de grondbelasting. Ik waardeer uw inspanningen ten aanzien van het in beweging krijgen van B/CN om daadwerkelijk de aan het openbaar lichaam toebehorende middelen binnen te krijgen. Ik begrijp dat het concept convenant met B/CN nog steeds niet door hen getekend is. Het is voor onder andere het in stand houden van een stabiele liquiditeitspositie van groot belang zo snel mogelijk met B/CN tot concrete werkafspraken te komen.

Afspraken

Om aan te geven welk groot belang ik hecht aan de uitvoering van het plan van aanpak verbeteringen financieel beheer beschouw ik de daarin opgenomen actiepunten als afspraken zoals bedoeld in artikel 34 lid 4 van de Wet FinBES. De managementletters van de afgelopen jaren geven aan hoe belangrijk het is om nu het financieel beheer aan te pakken, een verdere vertraging drie jaar na 2010 is geen optie. Zonder een voortvarende aanpak en eerste resultaten in het voorjaar van 2014, kan de vervolgstap van een aanwijzing zoals bedoeld in artikel 34 een serieuze optie zijn.

Kenmerk
Cft 201400025
Blad
5/5

Tot slot

Begin mei zal het Cft opnieuw Bonaire bezoeken. Graag bespreekt het Cft met u op dat moment de stand van zaken rondom de uitwerking van het verbeterplan financieel beheer. Ik ga er daarbij vanuit dat voor wat betreft de actiepunten die op dat moment gereed zouden zijn dat ook daadwerkelijk het geval is. Voor de overige dossiers verwacht ik dat de nodige stappen zijn gezet die op termijn zullen leiden tot een openbaar lichaam Bonaire dat 'in financial control' is. Het meerjarig verbeterplan financieel beheer zal daartoe in uitvoering moeten zijn genomen. Tevens verwacht ik van u dat de eerste kwartaalrapportage 2014 een volledig inzicht geeft in de financiële positie van het openbaar lichaam tot dat moment.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

prof.dr. A.F.P. Bakker

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Bonaire